

Öryggisblað (SDS)

Samkvæmt reglugerð Nr. 888/2015 (EB reglugerð 1907/2006 REACH)

1. Auðkenning efnisins eða blöndunnar og félagsins eða fyrirtækisins

1.1 Vörukenni:	Innskýtingahreinsir 300ml		
Vörunúmer:	LM1803		
1.2 Viðeigandi og tilgreind notkun efnis eða blöndu og notkun sem ráðið er frá:	Viðeigandi notkun Bætiefni. Notkun sem ráðið er frá Engar upplýsingar fyrirleggjandi.		
1.3 Söluaðili:	Stilling ehf Kletthálsi 5 110 Reykjavík	Framleiðandi:	LIQUI MOLY GmbH Jerg-Wieland Strasse 4 D-89081 Ulm-Lehr Þýskaland 00-49-731-1420-0 info@liqui-moly.de www.liqui-moly.de
Sími:	5208000		
Netfang:	stilling@stilling.is		
Veffang:	www.stilling.is		
1.4 Neyðarsímanúmer:	Eitrunarmiðstöð LSH veitir upplýsingar allan sólarhringinn um viðbrögð við slysum með hættuleg efni. Sími 543 2222. Neyðarlinan, lögregla, slökkvilið, sjúkraflutningar; sími 112.		

2. Hættugreining

2.1 Flokkun efnisins eða blöndunnar:

Flokkun skv. reglugerð EB 1272/2008 (CLP):

H304	Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg	Eit.v.ásvelg.1
H412	Skaðlegt lífi í vatni, hefur langvinn áhrif	Langv.eit.á vatn 3

2.2 Merkingaratriði:

Merking skv. reglugerð EB 1272/2008 (CLP):

Hættumerki:

Viðvörðunarorð:

HÆTTA

Hættusetningar

H304	Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg
H412	Skaðlegt lífi í vatni, hefur langvinn áhrif
EUH066	Endurtekin snerting getur valdið þurri eða sprunginni húð

Varnaðarsetningar

P101	Ef leita þarf læknis skal hafa ílát eða merkimiða tiltæk.
P102	Geymist þar sem börn ná ekki til
P301+P310+P331	EFTIR INNTÖKU: Hringið umsvifalaust í EITRUNARMÍÐSTÖÐ/lækni. <u>Ekkj</u> framkalla uppköst.
P405	Geymist á læstum stað.
P501	Fargið innihaldi/íláti hjá viðurkenndri spilliefnamóttöku.

Inniheldur

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2%,
Vetniskolefni C10, arómatar, >1% naftalen
Vetniskolefni, C11-C14, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2%,

2.3 Aðrar hættur:

Sjá einnig 11. og 15. lið.

Varan inniheldur engin efni sem flokkast sem PBT eða vPvB (<0,1%).
(**PBT**: Þrávirkt, safnast upp í lífverum, eitrað. **vPvB**: Afar þrávirkt, safnast mjög fyrir í lífverum).

3. Samsetning innihaldsefna / upplýsingar um innihaldsefni

3.1 Efni: Á ekki við

3.2 Blöndur:

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hring sambönd, arómatar <2%			
Skráningarnúmer ECHA	01-2119457273--39	Innihald %	80 - < 100
Raðnúmer	-	Varnaðarmerki:	Xn
EINECS, ELINECS	918-481-9	H-setningar	H10, H65
CAS	-	Flokkun, hættumerking	Hættulegt heilsu
Hættuflokkun/Hættusetningar (CLP)			
Eit.v.ásvelg.1 - H304			

Vetniskolefni C10, arómatar, >1% naftalen			
Skráningarnúmer ECHA	01-2119463588-24	Innihald %	1 - < 2,5
Raðnúmer	-	Varnaðarmerki:	N, Xn
EINECS, ELINECS	919-284-0	H-setningar	H51/53, H65, H66, H67
CAS	64742-94-5	Flokkun, hættumerking	Hættulegt heilsu, Hættulegt umhverfinu,
Hættuflokkun/Hættusetningar (CLP)			
Eit.v.ásvelg.1 - H304, SEM-VES 3 - H336, Langv.eit.á vatn.2 - H411			

Naftalen			
Skráningarnúmer ECHA	-	Innihald %	0,1 - < 0,25
Raðnúmer	601-052-00-2	Varnaðarmerki:	N, Xn
EINECS, ELINECS	202-049-5	H-setningar	H22, H40, H50, H53
CAS	91-20-3	Flokkun, hættumerking	Hættulegt heilsu, Hættulegt umhverfinu,
Hættuflokkun/Hættusetningar (CLP)			
Bráð eit.4 - H302, Krabb.2 - H351, Bráð eit.á vatn - H400 (M=1), Langv.eit.á vatn - H410 (M=1)			

Sjá texta H-setninga í 16. lið. Sjá flokkun efnisins í 2. lið. Takmörkunarfærubreytur í 8. lið.

4. Ráðstafanir í skyndihjálpi

4.1 Lýsing á ráðstöfunum í skyndihjálpi:

Almennt	Kannið öndun og önnur einkenni á hinum slasaða. Tryggið að öndunarvegur sé opinn. Haldið hinum slasaða rólegum og heitum og undir eftirliti. Leitið lækni/bráðamóttöku, ef vafi er um ástand hins slasaða. Við meðvitundarleysi skal leggja í læsta hliðarlegu og leita lækni. Notið tækjabúnað við öndunarferðleika.
Innöndun	Tryggið ferskt loft. Leitið lækni ef einkenni hverfa ekki fljótt. Meðhöndlun eftir einkennum.
Snerting við húð	Hreinsið húð strax vandlega með miklu vatni. Fjarlægið mengaðan fatnað og skó, og hreinsið vandlega áður en notkun hefst að nýju. Leitið lækni verði vart við ertingu.
Snerting við augu	Skolið varlega með miklu vatni og haldið augum vel opnum. Fjarlægið augnlinsur fyrir skolun. Leitið lækni hverfi einkenni ekki fljótlega.
Inntaka	Skolið munn með vatni. Gefið mikið vatn að drekka. Framkallið ekki uppköst. Leitið strax lækni. Ásvelgingarhætta. Við uppköst skal halda höfði lágt svo efnið berist ekki í lungu.

4.2 Helstu skaðleg einkenni og áhrif, bæði bráð og tafir:

Sjá lýsingu í lið 11. Birtingu einkenna getur seinkað um allmargar klukkustundir. Einkenni: Ertung í augum og öndunarvegi, höfuðverkur, svimi, skaði á miðtaugakerfi, ógleði, samhæfingarskortur, meðvitundarleysi, lífrar- og nýrnaskaði. Einkenni við inntöku: Ásvelgingarhætta, lungnaskaði, lungnabjúgur. Langtímaeinkenni: Affitar húð, og veldur þurrki og sprungumyndun.

4.3 Upplýsingar um tafarlausa lækniúmmönnun og sérstaka meðferð sem þörf er á:

Magadæling/skolun aðeins með slöngu. Fylgist með lungnabólgu einkennum.

5. Ráðstafanir vegna slökkviaðgerða

5.1 Slökkvibúnaður:

Hentugur slökkvibúnaður:	Koldíoxíð, slökkviduft, froða. Kælið umbúðir með vatnsúða.
Óhentugur slökkvibúnaður:	Beinn vatnsgeisli.

5.2 Sérstakar hættur af völdum efnisins eða blöndunnar:

Við bruna geta myndast: kolmónoxíð, koldíoxíð, vetniskolefni, eitruð niðurbrotsefni.
Eld-/sprengifimar blöndur með lofti. Gufa er þyngri en loft og getur borist að íkveikjuvöldum.

5.3 Ráðgjöf fyrir slökkviliðsmenn:

Forðist innöndun gufu og reyks við bruna. Notið sjálfstæðan öndunarbúnað og fullan hlífðarfatnað við mikinn eldsvoða. Hreinsið upp efni frá slökkvistarfi og mengað vatn skv. 6.lið og fargið skv.13.lið.

6. Ráðstafanir ef efni fer óvart til spillis eða er losað fyrir slysi

6.1 Öryggisráðstafanir fyrir fólk, hlífðarbúnaður og neyðarráðstafanir:

Tryggið góða loftræstingu. Forðist innöndun og snertingu við húð og augu. Rýmið mengað svæði. Fjarlægjið alla eld- og neistagjafa. Reykið ekki. Varan getur myndað hálkubletti.

6.2 Varúðarráðstafanir vegna umhverfisins:

Stöðvið leka sé það unnt án áhættu. Forðist losun í niðurföll, jarðveg og vatnsumhverfi. Tilkynnið Umhverfisstofnun um mengunarslys.

6.3 Aðferðir og efni til afmörkunar og hreinsunar:

Gerjið varnargarða og notið ísogsefni svo sem sand, kísilgúr eða jarðveg. Setjið í þar til gerð ílát og fargið sbr. 13.lið.

6.4 Tilvísun í aðra liði:

Sjá liði 8. og 13.

7. Meðhöndlun og geymsla

7.1 Varúðarráðstafanir um örugga meðhöndlun:

Tryggið góða loftræstingu. Forðist innöndun, inntöku og snertingu við húð og augu. Reykið ekki. Forðist myndun úða og upphitun að blossamarki. Losið ekki í niðurföll. Fylgið notkunarleiðbeiningum. Geymið ekki vætta klúta í vösum.

Gætið hreinlætis við meðferð efnavara. Hreinsið hendur í vinnuhléum og þegar vinnu er lokið. Geymið vöruna fjarri matvælum og dýrafóðri. Farið úr menguðum fatnaði og hlífðarbúnaði áður en komið er á svæði þar sem matar er neytt. Hreinsið vandlega áður en notkun hefst að nýju. Notið viðeigandi persónuhlífar, öndunarbúnað, hanska/klæðnað, augn- og andlitshlífar.

7.2 Örugg geymsluskilyrði, þ.m.t. vegna mögulegs ósamrýmanleika:

Geymið ekki á gönguleiðum eða stigum. Geymið í vel luktum upprunalegum umbúðum á köldum, þurrum, vel loftræstum stað. Gólf ætti að vera leysiefnapolið. Geymið fjarri beinu sólarljósi, háu hitastigi og oxurum.

7.3 Sértek, endanleg notkun:

Sjá lið 1.2

8. Váhrifavarnir / persónuhlífar

8.1 Takmörkunarfæribreytur:

Efni:	8 klst ppm	8 klst mg/m ³	Þakgildi 15mín ppm	Þakgildi 15mín mg/m ³	Annað
Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2%		800			WEL
Vetniskolefni C10, arómatar, >1% naftalen		500			WEL
Vetniskolefni, C11-C14, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, <2% arómatar		1200			WEL
Naftalen	10	50			WEL

WEL = Work Exposure Limit - Langtíamörk váhrifa (8 klst/dag).

Naftalen					
Notkunarsvið vöru	Snertileið	Lýsing áhrifa	Mæliaðferð	Gildi	Eining
Atvinnutengt	Fólk, ísog um húð	Langtíma	DNEL	3,57	mg/kg/likamsþ/d
Atvinnutengt	Fólk, innöndun	Langtíma	DNEL	25	mg/m ³
Atvinnutengt	Fólk, innöndun	Langtíma, staðbundið	DNEL	25	mg/m ³
	Umhverfi, sjór		PNEC	0,24	µg/l
	Umhverfi, ferskvatn		PNEC	24	µg/l
	Umhverfi, set		PNEC	67200	mg/kg þurrt
	Umhverfi, jarðvegur		PNEC	53300	mg/kg þurrt
	Umhverfi, hreinsistöð		PNEC	2,9	mg/l

8.2 Váhrifavarnir:

Tæknileg atriði

Notið einungis á stöðum með fullnægjandi loftræstingu. Notið lokuð kerfi, punktsog eða aðrar aðferðir til að halda styrk efnisins sem lægstum.

Hreinsið húð vandlega (andlit, hendur, handarkrika) eftir meðhöndlun efnavara, áður en nokkurs er neytt, farið er á salerni, og þegar vinnu er hætt. Gætið varúðar þegar farið er úr menguðum fatnaði. Hreinsið mengaðan fatnað vandlega áður en hann er tekinn aftur í notkun. Sjáið til þess að augnskól og sturtur séu nærri vinnusvæði. Haldið vörunni fjarri matvörum.

Persónuhlífar

Augnhlífar

Notið hlífðargleraugu af viðurkenndri gerð með hliðarvörn. (EN166)

Húð - hendur

Notið efnapolna hlífðarhanska úr nitrílúmmíi. (EN374, >0,4 mm, gegnstreymistími >480 mín). Einnig má nota hanska úr Viton flúorgúmmíi.

Notið hanska ekki lengur en 50% af uppgæfnum gegnstreymistíma. Notið verndarkrem á hendur. Athugið leiðbeiningar framleiðanda og gegnstreymistíma hanska. Skiptið oft um hanska.

Húð - annað

Mælt er með notkun langerma vinnufatnaðar og öryggisskófataðar. (EN20345).

Öndunarfæri

Sé loftræsting ófullnægjandi, notið viðurkennda öndunargrímu (heil- eða hálfgrímu) með síugerð A, litarkóði brúnn (EN14387). Athugið notkunartíma öndunarbúnaðar.

9. Eðlis- og efnafræðilegir eiginleikar

9.1 Upplýsingar um eðlis- og efnafræðilega grunneiginleika:

Eðlisástand:	Vökvi
Lykt:	Einkennandi
Litur:	Ljós gulur
Suðumark:	145°C
Blossamark:	>61°C
Eðlismassi gufu (loft=1):	>1
Eðlismassi við 20°C:	0,765 g/cm ³
Leysanleiki í vatni:	Óleysanlegt
Seigja við 40°C:	<7 mm ² /s
Sprengifími:	Varan er ekki sprengifími, en gufa getur myndað slíkar blöndur með lofti
Oxandi eiginleikar:	Nei

9.2 Aðrar upplýsingar:

10. Stöðugleiki og hvarfgirni

10.1 Hvarfgirni:

Varan hefur ekki verið prófuð.

10.2 Efnafræðilegur stöðugleiki:

Stöðugt við venjulegar notkunaraðstæður.

10.3 Möguleiki á hættulegu efnahvarfi:

Engin þekkt.

10.4 Skilyrði sem ber að varast:

Eldur, hátt hitastig, raki.

10.5 Ósamrýmanleg efni:

Sterkir oxarar.

10.6 Hættuleg niðurbrotsefni:

Við bruna geta myndast: kolmónoxíð, koldíoxíð, vetniskolefni, eitrúð niðurbrotsefni.

11. Eiturefnafræðilegar upplýsingar

11.1 Upplýsingar um eiturefnafræðileg áhrif:

Innsþýtingahreinsir 300ml					
	Gildi	Niðurstaða	Eining	Dýrateg/Aðferð	Athugasemdir
Krabbamein		Neikvætt, naftaleninnihald <1%			

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2%					
	Gildi	Niðurstaða	Eining	Dýrateg/Aðferð	Athugasemdir
Bráð eiturrif, inntaka	LD ₅₀	>5000	mg/kg	rotta	
Bráð eiturrif, ísog um húð	LD ₅₀	>3160	mg/kg	kanína	
Bráð eiturrif, innöndun	LC ₅₀	>4951	mg/l/4klst	rotta	
Ásvelgingarhætta		Já			
Helstu einkenni		Endurtekin snerting getur valdið þurri og sprunginni húð			

Vetniskolefni C10, arómatar, >1% naftalen					
	Gildi	Niðurstaða	Eining	Dýrateg/Aðferð	Athugasemdir
Bráð eiturrif, inntaka	LD ₅₀	7093	mg/kg	rotta	OECD 401
Bráð eiturrif, ísog um húð	LD ₅₀	>2000	mg/kg	kanína	OECD 402
Bráð eiturrif, innöndun	LC ₅₀	>4688	mg/l/4klst	rotta	OECD 403
Ásvelgingarhætta		Já			
Næming, húð eða öndunarfæri		Neikvætt		hamstur	OECD 406

Naftalen					
	Gildi	Niðurstaða	Eining	Dýrateg/Aðferð	Athugasemdir
Bráð eiturrif, inntaka	LD ₅₀	490	mg/kg	rotta	
Bráð eiturrif, ísog um húð	LD ₅₀	>2500	mg/kg	rotta	
Bráð eiturrif, innöndun	LC ₅₀	>110	mg/l/4 klst		
Húðæting/erting		Affitar húð			
Næming, húð eða öndunarfæri		Neikvætt			
Ásvelgingarhætta		Já			
Einkenni		Lýstarleysi, hreyfistjórnun, öndunarfíðleikar, niðurgangur, ský á augasteinum, höfuðverkur, magaverkir, meltingartruflanir, erting í slímhúðum, uppköst, svimi, ógleði.			

Vetniskolefni, C11-C14, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, <2% arómatar					
	Gildi	Niðurstaða	Eining	Dýrateg/Aðferð	Athugasemdir
Bráð eiturrif, inntaka	LD ₅₀	>5000	mg/kg	rotta	OECD 401
Bráð eiturrif, ísog um húð	LD ₅₀	>5000	mg/kg	kanína	OECD 402
Bráð eiturrif, innöndun	LC ₅₀	>5000	mg/L	rotta	OECD 403
Húðæting/erting		Veldur útbrotum og þurki í húð			OECD 404
Alvarleg augnering		Væg erting			OECD 405
Næming, húð eða öndunarfæri		Neikvætt			OECD 406
Stökkbreytingaáhrif á kímfrumur		Neikvætt			OECD 471
Krabbamein		Neikvætt			OECD 453
Eiturrif á æxlunarfæri		Neikvætt			OECD 414
Eiturrif á markliffæri		Neikvætt			OECD 408
Ásvelgingarhætta		Getur valdið lungnaskaða við ásvelgingu			
Einkenni		Þurrkur í húð, höfuðverkur, þreyta, svimi, ógleði, uppköst.			

12. Vistfræðilegar upplýsingar

12.1 Eiturrif:

Innsþýtingahreinsir 300ml					
	Gildi	Niðurstaða	Tími	Dýrategund	Aðferð
Þrávirkni og niðurbrot		Einangrið með olíuskilju eins og unnt er			
Annað		Inniheldur ekki AOX efni (lífræn efni með halogenum sem geta aðsogast)			

Vetniskolefni, C10-C13, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, arómatar <2%					
	Gildi	Niðurstaða	Tími	Dýrategund	Aðferð
Eiturrif	LL ₅₀	>1000 mg/l	96 klst	Fiskar	OECD 203
Eiturrif	EL ₅₀	>1000 mg/l	48 klst	Daphnia	OECD 202
Eiturrif	EL ₅₀	>1000 mg/l	72 klst	Þörungar	OECD 201

Vetniskolefni C10, arómatar, >1% naftalen					
	Gildi	Niðurstaða	Tími	Dýrategund	Aðferð
Eiturhrif	EL ₅₀	10 mg/l	48 klst	Daphnia	OECD 202
Eiturhrif	EL ₅₀	1-3 mg/l	72 klst	Þörungur	OECD 201

Naftalen					
	Gildi	Niðurstaða	Tími	Dýrategund	Aðferð
Eiturhrif	LC ₅₀	0,51 mg/l	96 klst	Fiskar	
Eiturhrif	LC ₅₀	2,19 mg/l	48 klst	Daphnia	
Eiturhrif	EC ₅₀	2,96 mg/l	72 klst	Þörungur	
Annað			BOD5 = 0%, COD = 22%		

Vetniskolefni, C11-C14, n-alkanar, ísóalkanar, hringsambönd, <2% arómatar					
	Gildi	Niðurstaða	Tími	Dýrategund	Aðferð
Eiturhrif	LL ₅₀	>1000 mg/l	96 klst	Fiskar	
Eiturhrif	EL ₅₀	>1000 mg/l	48 klst	Daphnia	
Eiturhrif	EL ₅₀	>1000 mg/l	72 klst	Þörungur	
Þrávirkni og niðurbrot		69%			
Uppsöfnun í lífverum	LogPow	6-8			

13. Förgun

13.1 Aðferðir við meðhöndlun úrgangs:

- Vara** Farga skal efninu samkvæmt gildandi lögum og reglum. Úrgang af efninu skal merkja vel og koma í spilliefnamóttöku. Tæmið umbúðir sem best.
Skv. reglugerð nr. 184/2002 um skrá yfir spilliefni og annan úrgang er varan í eftirfarandi flokkum:
07 07 04 (aðrir lífrænir leysar, þvottalausnir og stofnlausnir)
- Óhreinar umbúðir** Óhreinar umbúðir skal meðhöndla eins og vöruna sjálfa. Hreinar umbúðir má endurvinnna.
Notið vatn við hreinsun umbúða.

14. Upplýsingar um flutninga

- ADR:** Varan flokkast ekki sem hættulegur farmur.
- IMDG:** Varan flokkast ekki sem hættulegur farmur.
- IATA:** Varan flokkast ekki sem hættulegur farmur.

15. Upplýsingar varðandi regluverk

15.1 Sértek ákvæði/löggjöf fyrir efnið eða blönduna vegna öryggis, heilbrigðis og umhverfis:

Varan fellur undir eftirfarandi reglugerðir: 1907/2006 (REACH), 1272/2008 (CLP), Íslenskar reglugerðir 888/2015 og 415/2014 (CLP).
VOC reglugerð (EB 2010/75) : 96% rokgjörn efni.

15.2 Efnaöryggismat:

Efnaöryggismat hefur ekki farið fram.

16. Aðrar upplýsingar

Texti allra hættusetninga sem vikið er að á þessu öryggisblaði

H302	Hættulegt við inntöku
H304	Getur verið banvænt við inntöku ef það kemst í öndunarveg
H336	Getur valdið sljóleika eða svima
H351	Grunað um að valda krabbameini
H400	Mjög eitrað lífi í vatni
H410	Mjög eitrað lífi í vatni, hefur langvinn áhrif
H411	Eitrað lífi í vatni, hefur langvinn áhrif

Útgáfa/Dags:

1/04.06.2017

Öryggisblað þetta er þýtt af Gunnari Þórðarsyni efnaverkfræðingi.

Öryggisblað þetta er byggt á þeirri þekkingu sem fyrir liggur á útgáfudegi þess, um möguleg áhrif efnisins á heilsu, öryggi og umhverfi.

Það felur ekki í sér neina ábyrgð á efniseiginleikum og á einungis við um vöruna eins og hún kemur frá seljanda.

Það er alltaf á ábyrgð notanda vörunnar að nauðsynlegar öryggisráðstafanir séu gerðar og að þær séu í samræmi við gildandi lög og reglugerðir.

Notkun vörunnar er á ábyrgð notanda. Atvinnurekendur bera ábyrgð á útgáfu notkunarleiðbeininga sem eiga við þeirra vinnuumhverfi.

Frumheimild:

LIQUI-MOLY GMBH

SAFETY DATA SHEET according to Regulation (EC) No 1907/2006, Annex II

1803 INJECTION CLEANER 300ML

Útgáfa:

05.11.2015 Útgáfa 0024

Kemur í stað:

21.08.2015 Útgáfa 0023